

Peter Hummelgaards tale ved Auschwitz-dagen

Taler

Peter Hummelgaard
Justitsminister

Dato

27. januar 2025

Sted

Dronningesalen i Den Sorte
Diamant, København

1 Kære gæster.

Dear ambassadors.

5 Kære vidner og pårørende.

”Jeg så det. Jeg så dem blive hevet væk.”

10 Sådan skriver den ungarsk-jødiske Leslie Schwartz i bogen ”At overleve
Helvede”.

Schwartz var kun 14 år, da han blev arresteret i sin hjemby i Ungarn og
deporteret til Auschwitz.

15 Første dag i lejren så han, hvordan pigerne én efter én blev revet væk fra deres
mødre. Og han hørte skrigene, da det skete

Leslie Schwartz overlevede. Men sin mor og sine søstre så han aldrig igen efter
den dag.

20 ”Jeg så det. Jeg så dem blive hevet væk,” skriver han.

Der er noget stædigt insisterende i de ord. De er ikke bare en påmindelse om alle
grusomhederne ved Holocaust. Jeg ser dem også som en bøn til os andre om
25 ikke at vende blikket væk. Nogensinde.

I dag er det 80 år siden, at KZ-lejren Auschwitz-Birkenau blev befriet. Og vi er
samlet om at mindes.

30

Millioner af jøder blev revet væk fra deres kære under Holocaust. Transporteret til fjerne lejre. Ydmyget. Brutalt myrdet. Alene fordi de var jøder.

Det er vores ansvar at holde erindringen i live.

35

Men det er ikke nok at mindes. Vi er nødt til også at handle. For antisemitismen er her endnu.

Siden Hamas' terrorangreb i oktober 2023 har vi desværre set en helt uacceptabel stigning i antisemitismen i Europa. Denne opblussen ses også i Danmark.

40

Vi har set hadtale, hærværk og chikane. Et brand-attentat mod en jødisk kvindes bolig i København. Håndgranater sprængt nær den israelske ambassade i Hellerup.

45

Mange af jer her i aften mærker den antisemitisme hver eneste dag. Flere af jer har fortalt mig, hvor bange og utrygge, I går og føler jer. Nogle af jer overvejer endda, om I kan blive boende i Danmark.

50

Ærlig talt, så gør det mig utrolig vred. Og det gør mig også trist.

Det har regeringens højeste prioritet, at jøder i Danmark skal kunne leve trygt og sikkert.

55

Derfor vil regeringen gøre, hvad vi kan, for at beskytte jer og jeres familier.

Antisemitismen i Danmark er ikke ny. Den har desværre gået igen igennem historien. Men det er værd at huske – en aften som i aften – at det har indsatsen for at beskytte jøder i Danmark også.

60

I bogen ”Danske Jøder – 400 år” fortæller en række forfattere om jødedommen i Danmark. Her kan man læse flere eksempler:

65

I slutningen af 1600-tallet foreslog Københavns politimester, at alle jøder skulle samles i en ghetto på Christianshavn. Den danske statsmagt sagde nej. I midten af 1700-tallet var der et borgerforslag om, at jøder skulle bære røde

70 armbind for at skille sig ud. Den danske statsmagt sagde nej.
I 1814 blev danske jøder tildelt borgerrettigheder – et markant fremskridt på det
tidspunkt sammenlignet med andre lande.

75 Så vi har sagt nej før. Og vi siger nej igen.

For vi må aldrig nogensinde acceptere antisemitisme. Jøder skal kunne leve trygt
og sikkert i Danmark og i Europa.

80 Med handlingsplanen mod antisemitisme fra januar 2022 har vi taget nogle
vigtige skridt:

Vi har bl.a. styrket sikkerheden ved de jødiske institutioner.

85 Vi har gjort undervisningen i Holocaust på skoler obligatorisk.

Og vi har styrket monitoreringen af antisemitiske hændelser i Danmark, bl.a. på
internettet.

90 Efter den 7. oktober 2023 stod det imidlertid klart, at der var brug for mere.
Derfor præsenterede regeringen sammen med de øvrige partier i Folketinget i
juni sidste år 12 nye initiativer i kampen mod antisemitisme.

Vi vil bl.a. give politiet mulighed for i særlige tilfælde at fastsætte skærpede
95 strafperioder og udpege skærpede strafzoner for hadforbrydelser.

Og vi har afsat 12 mio. kr. til forskning i antisemitisme, så vi kan blive klogere
på, hvordan den opstår og spredes.

100 Historien om Leslie Schwartz minder os om, hvad der står på spil. Holocaust
skete ikke fra den ene dag til den anden. Det begyndte i det små med
diskrimination og had.

Og det er måske netop her, kampen er sværest. For kampen mod den daglige
105 diskrimination kræver mere end politi, sikkerhed og lovgivning.

Det kræver, at vi som samfund siger klart fra. At vi lærer vores børn og

110 hinanden, at antisemitisme og racisme aldrig er acceptabelt. Lige gyldigt hvilken form den kommer i.

Leslie Schwartz gik bort i 2020, 90 år gammel. Han dedikerede sin sidste tid til at fortælle sin historie.

115 I aften bærer vi hans budskab videre: Vi vil lytte til vidnerne. Vi vil fortælle historien videre. Vi vil huske dét, de så.

120 Men vi skal også huske det lys, der er i mørket. At der er blevet sagt fra i Danmark før. At der vil blive sagt fra igen. At ondskab er blevet mødt af noget stærkere. At ondskab er blevet besejret.

Kampen mod antisemitismen er ikke slut. Hverken i Europa eller i Danmark.

125 Men jeg lover jer, at vi i regeringen står sammen med jer i den kamp.

I står ikke alene.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

130

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Mindetale, Socialdemokratiet

135

Relateret

Solvej Berlaus tale ved Auschwitz-dagen
27. januar 2025

David Akovs tale ved Auschwitz-dagen
27. januar 2025

URI

140 <https://www.dansketaler.dk/tale/peter-hummelgaards-tale-ved-auschwitz-dagen-2025>

145